

[Ervin Jensen]

yderligere beskatning af landbrugerhvervet, og det er vel nok ikke det, der er mest brug for i dag.

Man må også konkludere, at SF med sit forslag til en vis grad vil sætte folketingets muligheder for at have indflydelse på landbrugspolitikken ud af kraft, da den foreslåede fondsbestyrelse jo overtager dispositionsretten.

Det betyder efter vor opfattelse, at vi som folketing fralægger os muligheden for at styre udviklingen og bl. a. herigennem sikre, at de offentlige ressourcer, som stilles til rådighed for landbrugerhvervet, primært anvendes til de grupper, som har den samfundsmæssigt mest gavnlige produktion. For man tænker sig vel ikke, at den foreslåede bestyrelse skal have indflydelse på, hvilken produktionsform der skal være på de enkelte bedrifter, hvor man enten får lån, eller som drives ved forpagtning?

Der er ingen grund til at tage nogen større debat om forslaget om andelsejede landbrug, for en stor del af det foreslåede er allerede muligt i dag, men lad mig dog alligevel nævne socialdemokratiets holdning.

Vi erkender og accepterer, at selvejet er den dominerende ejerform, og det vil den nok fortsætte med at være, men vi mener, at der selvfølgelig skal være muligheder for andelsforeninger, andelsbrug og produktionskollektiver. Men forudsætningen må være, at de krav om uddannelse og landbrug som hovederhverv m. m., som stilles til selvejende landmænd, også stilles til denne driftsforms udøvere. Det må ikke kunne udvikle sig derhen, at andelstanken bliver en mulighed for at undgå disse krav.

I det hele taget er beslutningsforslaget mere udtryk for SFs ideologiske holdning end for evnen til at skaffe rimelige forhold for de eksisterende og kommende landmænd. En ideologisk debat kan være meget spændende, men efter vores opfattelse lindrer den ikke på de eksisterende problemer.

Øllgaard (V):

Det er en stor, stor fejltagelse at tro, at dette SF-forslag i sig selv skulle være dækkende som en langsigtet løsning på landbrugets økonomiske problemer. Forslaget bygger på den fundamentale fejltagelse, at det er selvejet i dansk landbrug, der er årsag til den

katastrofale situation, som meget store dele af dansk landbrug befinder sig i.

Årsagen til de økonomiske problemer er aldeles ikke selvejeformen. Årsagen er derimod, at erhvervet er presset så hårdt med omkostninger og renter, at indtjeningen fra specielt husdyrhold har været alt for ringe gennem en årrække.

Yderligere er erhvervet gennem en hård beskatning – i denne sammenhæng må man nævne først og fremmest beskatningen af generationsskiftet, men også beskatningen af produktionsjorden m. v. – blevet tappet for alt for meget af den indtjening, som der trods alt var. Men at man ikke vil give selvejet de rette arbejdsbetingelser, beviser jo på ingen måde, at selvejet ikke duer mere. Det må ligge uden for enhver diskussion, at selvejet gennem generationer har været et stort gode for såvel landmandsfamilierne som for det danske samfund, såvel i økonomisk som i folkelig forstand, og det er for venstre helt givet, at selvejet i landbruget også i fremtiden vil kunne være af overordentlig stor værdi som den dominerende ejerform, hvis vel at mærke selvejets arbejdsbetingelser ændres og forbedres meget væsentligt.

Det er klart nok, at under de nuværende betingelser kan selvejet ikke i længden fungere. Skal selvejet fortsat være bærende i dansk landbrug med al den værdi, det har efter vores mening, må der for det første skaffes forståelse for, at den kapital, der er bundet i øvrigt i et hvilket som helst produktionsapparat, ikke har noget som helst odier over sig, tværtimod. Men den forståelse for kapital, der er bundet i produktionsapparatet, har mennesker, som har skrevet et forslag som dette SF-forslag, ikke.

For det andet må der for at opretholde selvejet enten skabes forståelse for, at landmændene må kunne oparbejde og eje en kapital, eller/og landmændene må have adgang til at låne rimeligt billig kapital i fornødent omfang. Det er naturligvis to nødvendige forudsætninger for selvejet, og i venstre mener vi bestemt, at der endnu er gode muligheder for at genskabe sunde arbejdsbetingelser for selvejet, herunder muligheder for at genskabe sunde både eje- og låneforhold.

Venstres mange forslag til en ændret politik, hvad angår hele den økonomiske politik,